

**Biologický průzkum
k záměru**

**NÁHRADA PŘEJEZDU P6532 V
KM 204,392 TRATI PŘEROV -
OLOMOUC**

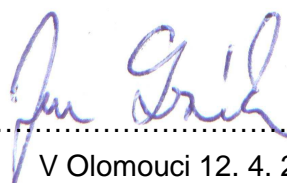
Jan Losík

duben 2018

Název záměru: Náhrada přejezdu P6532 v km 204,392 trati Přerov - Olomouc

Zadavatel: DOPRAVOPROJEKT Ostrava a.s.
Masarykovo nám. 5/5
702 00 Ostrava – Moravská Ostrava
IČ: 42767377

Zpracovatel: Mgr. Jan Losík, Ph.D.
Schweitzerova 47
779 00 Olomouc
IČ: 73040789
držitel autorizace podle § 45i a § 67 zákona č. 114/1992 Sb.,
v platném znění
tel.: 604623654
e-mail: jan.losik@gmail.com

.....
V Olomouci 12. 4. 2018

OBSAH

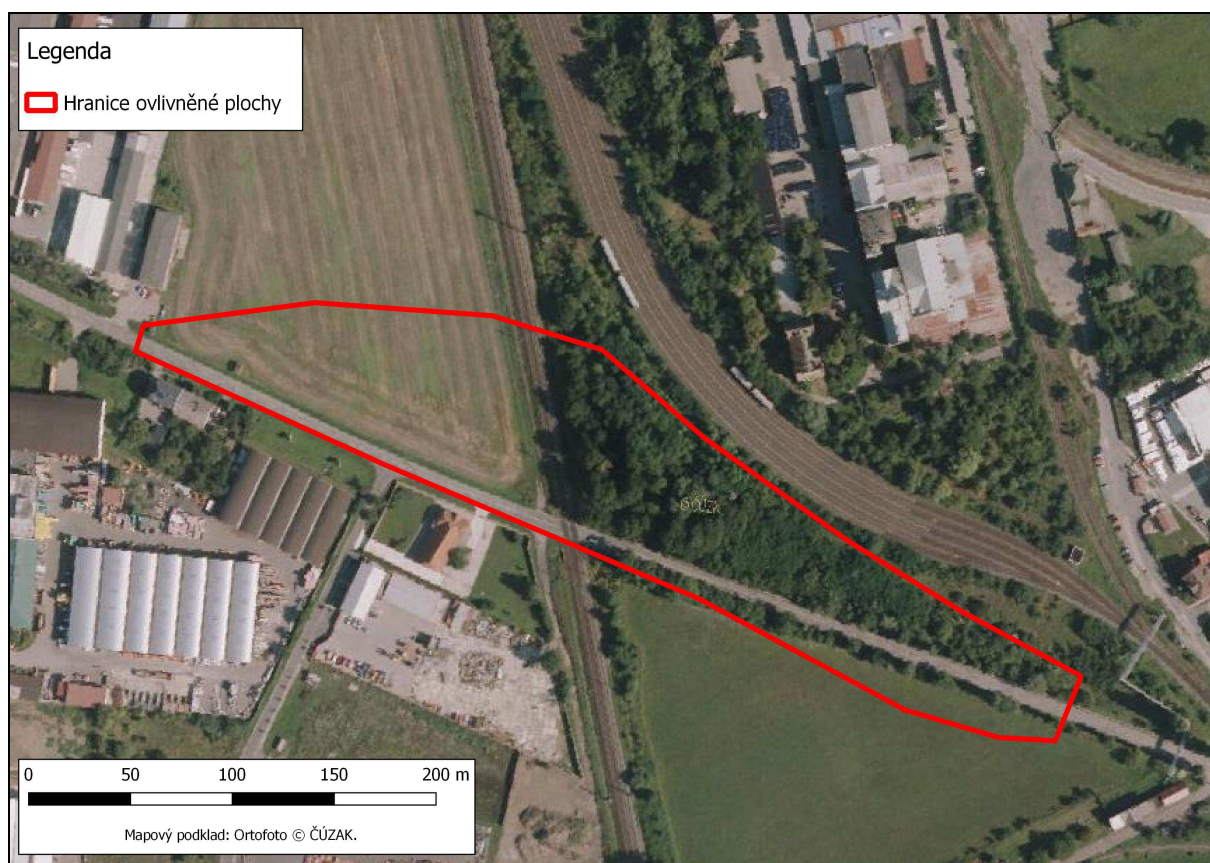
1.	Úvod.....	4
2.	Popis záměru.....	4
3.	Popis zájmového území.....	5
4.	Vyhodnocení přítomnosti rostlin a živočichů	5
5.	Předpokládané vlivy na rostliny a živočichy	7
6.	Zmírňující a kompenzační opatření.....	7
7.	Shrnutí a závěry	8
8.	Použitá literatura.....	8

1. Úvod

Předkládaný biologický průzkum byl vypracován na základě objednávky firmy DOPRAVOPROJEKT Ostrava a.s.. Cílem průzkumu bylo popsat společenstva rostlin a živočichů na místě a v okolí plánovaného záměru. Důraz byl při tom kladen na zjištění výskytu zvláště chráněných druhů. V druhé části tohoto dokumentu jsou vyhodnoceny možné vlivy záměru na živou přírodu a navržena možná zmírňující opatření. Výsledky průzkumu jsou založeny na terénním šetření, které na lokalitě proběhlo v jarním období roku 2018, dále byly využity informace z Nálezové databáze AOPK ČR.

2. Popis záměru

Hodnocená stavba se nachází na okraji města Olomouc. Záměrem je výstavba silničního nadjezdu, který nahradí stávající úrovnový přejezd (obr. 1). Hlavním důvodem stavby je zlepšení dopravní situace. Detailní popis technického řešení stavby je uveden v projektové dokumentaci.

Obrázek 1: Letecký snímek lokality záměru s vyznačením ovlivněné plochy.

3. Popis zájmového území

Popisovaná lokalita se nachází na rozhraní Kojetínského a Litovelského bioregionu, které zabírají střední část Hornomoravského úvalu. Reliéf je rovinatý, v podloží se nacházejí mocné vrstvy štěrkopískových sedimentů mladého kvartéru - uloženiny nivy Moravy, které jsou kryté hlínami. Území spadá do teplé klimatické podoblasti T2. Význačné je dlouhé, teplé a suché léto s velmi krátkým přechodným obdobím a teplým až mírně teplým jarem a podzimem, krátkou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 8,4 °C. Průměrný roční srážkový úhrn je 612 mm. Původní přirozenou vegetací na lokalitě byly jilmové doubravy (*Quercus-Ulm*).

V současnosti jsou lokalita i krajina v jejím okolí silně přeměněná působením člověka (obr. 1). Jedná se o typické příměstské prostředí. Na lokalitě i v jejím okolí mají velké zastoupení zastavěné plochy průmyslových areálů, které se střídají s intenzivně využívanou ornou půdou a výrazné zastoupení mají i další antropogenní struktury, jako jsou silniční a železniční komunikace. Trvalá vegetace je omezena na zatravněné plochy na okrajích polí a zastavěných ploch, převážně se jedná o porosty travníků nebo spontánně vzniklé porosty náletových dřevin. Popisovaná plocha není součástí zvláště chráněného území, ani tudý neprochází územní systém ekologické stability ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění.

4. Vyhodnocení přítomnosti rostlin a živočichů

Na lokalitě určené k výstavbě záměru byl během dubna roku 2018 proveden biologický průzkum zaměřený na zjištění přítomných druhů rostlin a živočichů s důrazem na výskyt taxonů chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění.

Plochu dotčenou plánovaným záměrem lze podle charakteru vegetace rozdělit na dvě části, které odděluje železniční trať (obr. 1). V západní polovině plochy se nachází pravidelně obhospodařované pole s minimem trvalých porostů. Východní polovina je převážně pokryta souvislým porostem dřevin. Dominantními druhy stromového patra jsou jasan ztepilý a javor mléč, dále se zde vyskytují také trnovník akát, habr obecný, ořešák královský, topol vlašský, lípa srdčitá, javor jasanolistý, vrba křehká, v. jíva, třešeň ptačí a jablonoň domácí. Porost je různověký kromě několika starších jedinců jasanu se zde nachází převážně mladší stromy ze spontánního zmlazení (obr. 2). Keřové patro je tvořeno mladšími jedinci uvedených stromů, dále se zde uplatňuje růže šípková, bez černý, zimolez černý, hloh, meruzalka rybíz a pustoryl obecný. Na okrajích také trnka obecná a myrobalán.

Podrost je tvořen druhy, které snášejí silné zastínění dřevinami. Na většině plochy dominuje břečťan popínavý, velmi hojná je také kopřiva dvoudomá, svízel přítula a vlašovičník větší. V jarním aspektu jsou zastoupeny také sasanka hajní, orsej jarní, violka vonná a ojediněle áron východní. Na světlejších místech se vyskytují srha laločnatá, ostružiník ježíník, třezalka tečkovaná, turan roční, kuklík městský a bršlice kozí noha.

Na okrajích polí, podél silnice a železniční trati se nacházejí občasné sečené travníky s převahou nitrofilních druhů, jako jsou ovsík vyvýšený, srha laločnatá, turan roční, zlatobýl kanadský, pcháč oset, pýr plazivý, pastinák setý, šťovík tupolistý, čekanka obecná, kopřiva

dvoudomá, mochna husí, silenka široolistá, osívka jarní, turanka kanadská, tollice vojtěška, pampeliška lékařská, jitrocel kopinatý, j. větší, jetel plazivý, kostřava ovčí, bolševník obecný, hadinec obecný, laskavec ohnutý, ptačinec prostřední, rozrazil rolní, lopuch plstnatý a řebříček obecný.

Společenstvo živočichů bylo vzhledem k termínu provádění průzkumu orientováno zejména na obratlovce. Byla zaznamenána přítomnost běžných druhů ptáků (budníček menší, kos černý, drozd zpěvný, pěnkava obecná, holub hřivnáč, červenka obecná, pěnice černohlavá, bažant obecný, špaček obecný, sýkora koňadra a straka obecná. Dá se předpokládat, že většina uvedených druhů v ovlivněném prostoru také hnízdí. Početnost výskytu je vzhledem k rozloze ovlivněných biotopů v řádu jednotlivých hnízdních párů.

Ze savců bili pozorováni jedinci nebo zjištěny pobytové stopy případně kadávery těchto druhů: ježek východní, myšice křovinná, hraboš polní, zajíc obecný, kuna skalní. Na poli v trase záměru byl proveden monitoring výskytu křečka polního, v daném roce se zde nenacházely užívané nory tohoto silně ohroženého savce. Přítomnost netopýrů byla prověřena večerním průzkumem s využitím batdetektoru. Výskyt jedinců této skupiny vázaný na stromové dutiny v dotčeném porostu nebyl zjištěn.

Přítomnost plazů ani obojživelníků nebyla na lokalitě zaznamenána. Ze zvláště chráněných bezobratlých byl na lokalitě zjištěn výskyt několika čmeláků rodu *Bombus*. Jednalo se o samice, které hledaly vhodná místa pro založení kolonií.

Obrázek 2: Charakter porostu dřevin ve východní části ovlivněné plochy.

5. Předpokládané vlivy na rostliny a živočichy

Realizace záměru si vyžádá kácení dřevin a během stavby bude plošně narušena i bylinná vegetace na lokalitě. Ovlivněné porosty nejsou z hlediska ochrany přírody významné, zlikvidované dřeviny je možné alespoň částečně nahradit výsadbami na náspech plánovaného nadjezdu. Likvidace vegetačního krytu bude znamenat ztrátu úkrytů pro přítomné živočichy. Nejvíce dotčenou skupinou by mohli být ptáci, kteří na lokalitě hnízdí, zejména v případě, že by kácení proběhlo v době jejich rozmnožování. K náhradě hnízdních příležitostí dojde až v horizontu několika let, kdy zmohutní náhradní výsadby dřevin. Úbytkem stanovišť bude ovlivněno pouze několik jedinců (jednotlivé páry) daných druhů. Vesměs se při tom jedná o zástupce běžných ptáků, kteří v okolí dotčené plochy žijí v početných populacích, takže záměr nebude znamenat ohrožení jejich existence v širším okolí. Totéž platí i pro savce. Všechny zaznamenané druhy jsou přizpůsobeny k životu v člověkem silně ovlivněném prostředí a po ukončení stavby a vytvoření vegetačního krytu budou moci osídlit okraje nového nadjezdu.

Ze zvláště chráněných druhů byli v dotčeném prostoru zaznamenáni jen ohrožení čmeláci rodu *Bombus*. Jednalo se o samice, které v jarním období zakládají nové kolonie ve vhodných úkrytech, nejčastěji v opuštěných norách hlodavců. Početnost výskytu byla do 10 jedinců. V jejich případě nelze vyloučit přímé ovlivnění nově založených hnízd. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o široce rozšířené druhy, které v navazujícím okolí záměru nacházejí srovnatelně kvalitní biotopy, nebude realizace záměru představovat ohrožení existence jejich populací v zájmovém území.

6. Návrh zmírňujících opatření

Pro snížení negativních vlivů plánované stavby na biotu dotčené lokality doporučuji tato opatření:

- Minimalizovat počet vykácených dřevin. Stromy nacházející se v blízkosti staveniště, které budou na lokalitě ponechány, je třeba během výstavby účinně chránit před možným poškozením různými technickými opatřeními (oplocení, bednění atd.).
- Kácení dřevin při přípravě stavby provádět mimo hlavní vegetační období, nejlépe v období září až únor.
- Vykácené dřeviny nahradit výsadbami na nezastavěných plochách. K výsadbám použít tradiční druhy, například: javory, jasan ztepilý, lípa srdčitá, dub letní, habr obecný. Dopady záměru na společenstvo ptáků způsobené ztrátou hnízdišť je možné alespoň částečně vykompenzovat zvýšením potravní nabídky. K tomuto účelu je vhodné do výsadeb zařadit i bohatě plodící stromy, jako je jeřáb ptačí, třešeň ptačí nebo morušovník černý.
- Minimalizace ovlivnění populací čmeláků lze dosáhnout zajištěním vhodných potravních a úkrytových biotopů v rámci okrajů plánovaného nadjezdu. Optimálním řešením by bylo vytvořit na dobře osluněném místě porost živých rostlin o rozloze

alespoň 40 m². Tento biotop lze založit na jednom místě nebo jej rozdělit do několika menších ploch. Porosty by měly být tvořeny bohatě kvetoucími druhy rostlin (komerčně produkované luční směsi) a neměly by být sečeny častěji než 1x ročně. Zároveň by v těchto porostech měly být umístěny alespoň dva vhodné úkryty, které lze vytvořit navršením hromad z větších kamenů s ponechanými volnými spárami.

7. Shrnutí a závěry

Tento biologický průzkum se zabývá lokalitou určenou k výstavbě nadjezdu nad železniční tratí na okraji města Olomouc. Posuzovaná lokalita není součástí žádného zvláště chráněného území, ani územního systému ekologické stability. Během realizace záměru dojde k likvidaci dřevinné a bylinné vegetace v místě plánované stavby.

Na základě terénního průzkumu na lokalitě bylo zjištěno, že na místě záměru se kromě stávajících komunikací a zemědělsky využívaných pozemků vyskytují porosty ruderalní a synantropní vegetace, která není z hlediska ochrany přírody nijak hodnotná. Přítomný porost náletových dřevin a trávničky na jeho okrajích nicméně poskytují úkrytová stanoviště pro hmyz a drobné obratlovce. Vesměs zde byly zaznamenány živočišné druhy, které jsou přizpůsobeny k životu v člověkem silně ovlivněných biotopech. V daném území mají stabilní populace, které osidlují vhodná stanoviště i v blízkém okolí místa záměru. Ovlivnění sledované plochy proto nezpůsobí jejich vymizení. Ze zvláště chráněných druhů byl na lokalitě zaznamenán pouze výskyt ohrožených čmeláků rodu *Bombus*. Ovlivnění chráněných druhů i ostatních zaznamenaných živočichů je možné zmírnit provedením navržených opatření.

Vzhledem k vlastnostem záměru, charakteru okolí lokality a kvalitě dotčených biotopů a společenstev lze konstatovat, že posuzovaný záměr nebude mít významný negativní dopad na biologickou rozmanitost dotčeného území.

8. Použitá literatura

- Anděra, M., Horáček I. (1982): Poznáváme naše savce. Mladá fronta.
- Baruš, V., Oliva, O. (ed.) (1992): Plazi. Academia, Praha.
- Buchar, J., Ducháč, V., Hůrka, K. & Lellák, J. (1995): Klíč k určování bezobratlých. Scientia, Praha.
- Beneš J. a kol. (2002): Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I, II. SOM, Praha, 857 pp.
- Culek M. (ed.) (1996): Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha.
- Hudec K. a kol. (1983) Fauna ČR: Ptáci, díl III/2. Academia, Praha.
- Hudec K. a kol. (1994) Fauna ČR: Ptáci, díl I. Academia, Praha.
- Hudec K. a kol. (2005) Fauna ČR: Ptáci, díl II/1,2. Academia, Praha.
- Kubát, K., Hrouda, L., Chrtěk J.jun., Kaplan, Z., Kirschner, J. & Štěpánek J. (eds.) (2002): Klíč ke květeně České republiky. Academia, Praha,.

Neuhäuslová Z. et Moravec J. (eds.) et coll. (1997): Mapa přirozené potencionální vegetace ČR. – BÚ ČSAV, Průhonice.

Quitt, E. (1975): Klimatické oblasti ČSR. 1:500 000. Geodetický ústav ČSAV, Brno.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.